

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาและการได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเหมาะสมและทั่วถึงเป็นอย่างมาก ซึ่งได้กำหนดให้ประชาชนคนไทยทุกคนมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553 ก : 1) ได้บัญญัติเรื่องสิทธิและเสรีภาพในการศึกษาไว้ในมาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพไม่เก็บค่าใช้จ่าย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 6 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาว่า ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 15 กำหนดให้การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบ ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพหรือจากประสบการณ์การทำงาน มาตรา 24 ได้กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริม สิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิด ริเริ่ม สร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2557) และพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 6 การจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้

สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทย มาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะ จนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ มาตรา 10 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องคำนึงถึง การมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ โดยมีการกระจายอำนาจจากสวนกลางไปสู่สถานศึกษา อาชีวศึกษาและสถาบัน การมีส่วนร่วมของชุมชน สังคม และสถานประกอบการ ในการกำหนดนโยบายการผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานการอาชีวศึกษา และการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และมีระบบเทียบโอนผลการเรียนและระบบเทียบประสบการณ์การทำงานของบุคคล เพื่อเข้ารับการศึกษและการฝึกอบรมวิชาชีพอย่างต่อเนื่องการเรียนการสอนในปัจจุบันเน้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ จากการลงมือปฏิบัติทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพของการดำรงชีวิตจริง ๆ ในสังคม การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงสุดเพื่อทำให้เกิดการพัฒนาลักษณะของคนไทยที่พึงปรารถนา คือ เก่ง ดี และมีความสุข เป็นแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 ซึ่งเป็นการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ถือว่าเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา หลักการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การศึกษาเป็นกระบวนการสร้างคนเพื่อจะก้าวไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้เพื่อ ป้องกันและแก้ไขจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำ ได้คิดเป็น ทำเป็นรักการอ่านและเกิดการใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ยึดการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระ ความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา สามารถจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 5)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ดำเนินการในการผลิตและพัฒนาากำลังคนเพื่อสนอง ตอบความต้องการกำลังคนในการพัฒนาประเทศ โดยได้สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับการอาชีวศึกษา เพื่อสร้างความนิยมในการเรียนวิชาชีพให้กับสังคม ในขณะที่เดียวกันได้ใช้กิจกรรมการบริการสังคมในโครงการและวาระพิเศษต่าง ๆ เพื่อให้สังคมได้รับรู้ถึงศักยภาพของผู้เรียนอาชีวศึกษา และเป็นการสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียน ทั้งในด้านการฝึกงานวิชาชีพและปลูกฝังจิตสำนึกการบริการสังคมนอกจากนี้ได้นำนครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วนให้เข้ามาร่วมรับผิดชอบ และมี

บทบาทในการจัดการอาชีวศึกษาร่วมกันมากขึ้น ทำให้การอาชีวศึกษาเป็นที่รู้จักกับสังคมมากขึ้น และกลุ่มเป้าหมายต้องการเข้าสู่ระบบอาชีวศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงต้องการที่จะพัฒนาด้านคุณภาพให้เพิ่มขึ้นควบคู่ไปกับปริมาณผู้เรียนและขยายบทบาท การจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้เรียนที่เป็นผู้มีงานทำแล้วผู้ที่ต้องการพัฒนาศักยภาพและผู้ที่กำลังหางานทำให้มากขึ้น ให้มีความสำคัญกับการค้นหาพัฒนาเผยแพร่นวัตกรรมเทคโนโลยี เพื่อสร้างและพัฒนาอาชีพให้เกิดประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และได้กระจายอำนาจให้สถาบันการอาชีวศึกษา ในด้านการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานวิชาการและการบริหารบุคคล ทำให้การบริหารมีความคล่องตัวมากขึ้นส่วนการจัดการเรียนการสอนได้ทำใน 3 ระดับ คือ 1) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 2) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 3) ระดับเทคโนโลยีบัณฑิต (ทล.บ.) (สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ 2552: 2 - 3) อาทิลักษณ์สูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพมีทั้งการพัฒนาการเรียนการสอนในสถานศึกษาตามปกติ การพัฒนาทวิภาคี ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการและการพัฒนาสะสมหน่วยกิต หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงมีทั้งการพัฒนาการเรียนการสอนในสถานศึกษาตามปกติและการพัฒนาทวิภาคี ส่วนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเป็นการพัฒนาการเรียนการสอนในสถานศึกษาตามปกติ โดยความร่วมมือกับสถานประกอบการ (บรรเลง ศรีนิล, 2555 : 22) การออกกลางคันเป็นปัญหาสำคัญต่อการจัดการศึกษาของประเทศที่ต้องเร่งดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาย่างจริงจัง ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนทำให้เกิดความสูญเสียของงบประมาณในการจัดการศึกษา ถึงแม้ว่าหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องจะได้ทุ่มเทให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาผู้เรียนออกกลางคัน (Drop out) แล้วก็ตามแต่ในปัจจุบันปัญหาการออกกลางคัน ของผู้เรียนก็ยังไม่หมดไป สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นหน่วยงานหลักของกระทรวงศึกษาธิการที่จัดการเรียนการสอนด้านวิชาชีพได้รับผลกระทบจากการออกกลางคันของผู้เรียนเช่นเดียวกับหน่วยงานหลักอื่น ๆ จึงได้จัดทำโครงการลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนอาชีวศึกษาขึ้น (สำนักติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษา, 2560 : 1)

ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษานโยบาย ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ในระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2555 - 2569) จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาของคณะกรรมการการอาชีวศึกษาด้านการกำหนดนโยบาย เป้าหมายของการผลิตและแผนพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาโดยให้ความสำคัญกับคุณภาพของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาเป็นสำคัญโดยมุ่งปรับปรุงปัจจัยสนับสนุนกระบวนการจัดอาชีวศึกษาให้เกิดคุณภาพในด้าน สารสนเทศสำคัญที่จะเป็นตัวบ่งชี้แนวทางการพัฒนากำลังคนในระดับโลก ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ ระดับกลุ่มจังหวัด และระดับจังหวัด ให้ความสำคัญกับครูและผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ โดยมุ่งเพิ่มพูนความสามารถของครูในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ยกกระดับคุณภาพการจัดการ

เรียนการสอนที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับสถานประกอบการ โดยเน้นความร่วมมือการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี และการฝึกงาน เตรียมความพร้อมกำลังคนรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในส่วนของการตั้งรับและเชิงรุก การเพิ่มขีดความสามารถทางภาษา สมรรถนะกำลังคนอาชีวศึกษาให้ มีมาตรฐานในระดับสากล กำหนดยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มโอกาสการเรียนรู้และการฝึกอบรมวิชาชีพ อาชีวศึกษาให้กับกลุ่มผู้อยู่นอกระบบ กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพผู้อยู่นอกระบบการศึกษา ให้สามารถสร้างงาน สร้างรายได้ โดยมีโครงการสำคัญ คือ โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และยกระดับ รายได้ของชุมชน ฝึกอาชีพระยะสั้นตามความต้องการของตลาดแรงงาน และยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้าง ระบบการจูงใจให้เกิดการตัดสินใจเข้าศึกษาต่ออาชีวศึกษา โดยจัดทำ กลยุทธ์ที่ 1 ปรับระบบกองทุน กู้ยืมเพื่อการศึกษาต่ออาชีวศึกษา โดยมีโครงการสำคัญ คือ การพัฒนาหลักเกณฑ์ เพื่อให้กองทุนกู้ยืม เพื่อการศึกษาจัดสรรเงินกู้ยืมให้ แก่ผู้เรียนอาชีวศึกษา 100% ในสาขาวิชาชีพที่ขาดแคลน โครงการ สนับสนุนด้านทุนการศึกษาและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่พักและแหล่งรองรับงาน กลยุทธ์ที่ 2 จัดหาแหล่งเงินสนับสนุนทุนการศึกษาให้ผู้ ที่สนใจและคนเก่งได้ศึกษาในระดับปวช., ปวส. ปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการโครงการสำคัญ จัดหาแหล่งเงินทุนการศึกษาจากภายนอก สถานศึกษา การจัดหาแหล่งเงินทุนการศึกษาจากในสถานศึกษา การสนับสนุนเครื่องมือประจำตัว พื้นฐานตามวิชาชีพ สถาบันการศึกษามีหน้าที่ในการผลิตเยาวชนที่มีคุณภาพ มีทักษะและศักยภาพใน การประยุกต์ความรู้ที่ได้รับการพัฒนาทำให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพที่เหมาะสมสอดคล้อง ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ องค์กรประกอบของสถานศึกษาที่สำคัญในการสร้าง คุณภาพการจัดการเรียนการสอน และการบริการการศึกษาของสถาบันการศึกษา ประกอบด้วย คุณภาพของอาจารย์ผู้สอน หลักสูตรการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และจากสภาพแวดล้อม ของวิทยาลัย รวมทั้งปัจจัยด้านนักศึกษา ได้แก่ องค์กรประกอบด้านสติปัญญา ด้านพื้นฐานครอบครัว นิสัยการเรียนและอื่นๆ เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับต่อคุณภาพและความสำเร็จของนักศึกษา โดยตรง อย่างไรก็ตาม มิใช่ว่าผู้ที่มาศึกษาในสถานศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จะ สามารถสำเร็จการศึกษาได้ทั้งหมด ส่วนหนึ่งต้องออกจากการศึกษากลางคันทำให้เกิดผลเสียหายกับ นักศึกษาและสถานศึกษา ตามที่นักวิชาการเรียกว่า “เกิดความสูญเปล่าในการลงทุนเพื่อการศึกษา” กล่าวคือ สถานศึกษาเสียเวลาในการบริหารจัดการเสียทรัพยากรในการลงทุนและเสียโอกาสในการ สร้างคนส่วนผู้เรียนเสียเวลาเสียเงินทองและประการสำคัญคือเสียขวัญและกำลังใจในการถอยหลัง เพื่อไปเริ่มต้นใหม่รวมทั้งรัฐก็จำเป็นต้องบริหารจัดการงบจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อสนับสนุนการอาชีวศึกษาเป็น จำนวนมาก นอกจากนี้การออกกลางคันยังแสดงถึงประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนของ สถานศึกษานั้นๆอีกด้วย ดังนั้นการออกกลางคันจึงเป็นประเด็นปัญหาที่สถานศึกษาหลายแห่งประสบ โดยมีปัจจัยหลายอย่างที่ส่งผลต่อการออกกลางคัน การออกกลางคันล้วนเป็นความสูญเปล่าทาง การศึกษาที่น่าเสียดายควรแก่การปรับแก้โดยเร่งด่วน

วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี เป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และเป็นสถานศึกษาชั้นนำในจังหวัดปราจีนบุรี ที่เปิดสอนในสายอาชีพ จัดการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตร (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง (ปวส.) ในสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาคหกรรมและการโรงแรม และปริญญาตรี ในแต่ละปีการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรีได้ดำเนินการตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในการเพิ่มปริมาณผู้เรียนโดยลดปัญหาการออกกลางคัน จากการสำรวจข้อมูลของงานทะเบียน วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี พบว่า ผลการเปรียบเทียบในช่วงปีการศึกษา 2559 – 2560 ปริมาณผู้เรียน ในแต่ละแผนกวิชาลดน้อยลง ปริมาณการออกกลางคันของผู้เรียนมีเปอร์เซ็นต์สูงขึ้น ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบการการออกกลางคันแต่ละแผนกวิชา ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2559 – 2560

ระดับ/แผนกวิชา	ปีการศึกษา 2559				คิด เป็น ร้อยละ	ปีการศึกษา 2560			
	แรก เข้า	คงอยู่ + เพิ่ม - ลด	จำนวน + เพิ่ม - ลด	คิด เป็น ร้อยละ		แรก เข้า	คงอยู่ + เพิ่ม - ลด	จำนวน + เพิ่ม - ลด	คิด เป็น ร้อยละ
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)									
แผนกวิชาช่างยนต์	178	130	-48	-26.96	162	122	-40	-24.69	
แผนกวิชาช่างกลโรงงาน	160	103	-57	-35.62	126	98	-28	-22.22	
แผนกวิชาช่างเชื่อมโลหะ	15	15	-	-	35	22	-13	-37.14	
แผนกวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง	166	138	-28	-16.86	138	114	-24	-17.39	
แผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์	88	76	-12	-13.63	82	64	-18	-21.95	
แผนกวิชาช่างก่อสร้าง	56	48	-8	-14.28	88	49	-39	-44.32	
แผนกวิชาช่างซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล	42	33	-9	-21.43	69	45	-24	-34.78	
แผนกวิชาการบัญชี	98	86	-12	-12.24	103	87	-16	-15.53	
แผนกวิชาการตลาด	16	12	-4	-25.00	19	11	-8	-42.11	
แผนกวิชาการเลขานุการ	2	2	-	-	7	7	-	-	
แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	71	59	-12	-16.90	78	66	-12	-15.38	
แผนกวิชาอุตสาหกรรมผ้า	3	3	-	-	2	2	-	-	
แผนกวิชาอาหารและโภชนาการ	24	22	-2	-8.33	21	18	-3	-14.29	
แผนกวิชาการโรงแรม	33	28	-5	-15.15	38	34	-4	-10.53	
รวม	952	755	-197	-20.69	968	739	-229	-23.66	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ระดับ/แผนกวิชา	ปีการศึกษา 2559				ปีการศึกษา 2560			
	แรก เข้า	คงอยู่	จำนวน + เพิ่ม - ลด	คิด เป็น ร้อยละ	แรก เข้า	คงอยู่	จำนวน + เพิ่ม - ลด	คิด เป็น ร้อยละ
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)								
แผนกวิชาเทคนิคเครื่องกลอุตสาหกรรม	109	99	-10	-9.17	109	89	-20	-18.35
แผนกวิชาเทคนิคการผลิต	94	85	-9	-9.57	105	85	-20	-19.05
แผนกวิชาเทคนิคการเชื่อมโลหะ	3	2	-1	-33.33	11	9	-2	-18.18
แผนกวิชาไฟฟ้า	139	129	-10	-7.19	122	102	-20	-16.39
แผนกวิชาอิเล็กทรอนิกส์อุตสาหกรรม	94	87	-7	-7.45	61	47	-14	-22.95
แผนกวิชาเทคนิคการก่อสร้าง	35	33	-2	-5.71	47	40	-7	-14.89
แผนกวิชาเทคนิคอุตสาหกรรม	24	22	-2	-8.33	34	32	-2	-5.88
แผนกวิชาการบัญชี	113	104	-9	-7.96	107	98	-9	-8.41
แผนกวิชาการตลาด	18	15	-3	-16.67	21	20	-1	-4.76
แผนกวิชาการจัดการสำนักงาน	23	15	-8	-34.78	22	18	-4	-18.18
แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	57	53	-4	-7.01	72	65	-7	-9.72
แผนกวิชาอาหารและโภชนาการ	9	7	-2	-22.22	9	8	-1	-11.11
แผนกวิชาการโรงแรม	12	10	-2	-16.67	11	9	-2	-18.18
รวม	730	661	-69	-9.45	731	622	-109	-14.91
รวมทั้งสิ้น	1,682	1,416	-266	-15.81	1,699	1,361	-338	-19.89

ที่มา : งานทะเบียน วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีการศึกษา 2559 แรกเข้ามีจำนวนนักเรียน 952 คน และ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีการศึกษา 2560 แรกเข้ามีจำนวนนักเรียน 968 คน ส่วนนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปีการศึกษา 2559 แรกเข้ามีจำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 730 คน และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปีการศึกษา 2560 แรกเข้ามีจำนวนนักศึกษา 731 คน รวมนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีการศึกษา 2559 ที่ออกกลางคัน จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 20.69 และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีการศึกษา 2560 ที่ออกกลางคัน จำนวน 229 คน คิดเป็นร้อยละ 23.66 นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปีการศึกษา 2559 ที่ออกกลางคัน มีจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 9.45 และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปีการศึกษา 2560 ที่ออกกลางคัน มีจำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 14.91 รวมนักเรียน นักศึกษา ปี

การศึกษา 2559 ที่ออกกลางคันคิดเป็นร้อยละ 15.81 ปีการศึกษา 2560 ที่ออกกลางคันคิดเป็นร้อยละ 19.89 เกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนดตามตัวชี้วัดความสำเร็จ ในการเพิ่มปริมาณผู้เรียนอาชีวศึกษาโดยลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนอาชีวศึกษาให้ได้ร้อยละ 10 (สำนักติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษา, 2560 : 2) วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี จึงได้ทำการศึกษาข้อมูลนักเรียน นักศึกษาที่มีแนวโน้มจะออก กลางคัน โดยพิจารณาถึงนักเรียน นักศึกษาที่สมัครเข้าเรียนและลงทะเบียนเรียนในทุกระดับของวิทยาลัยฯ โดยครูที่ปรึกษาคัดให้อยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา พิจารณาเรื่องความประพฤติ ผลการเรียน ผลกิจกรรม และสถานะสภาพทางครอบครัวสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี เพราะมีความจำเป็นด้านต่าง ๆ มีส่วนผลักดันให้นักเรียน นักศึกษาตัดสินใจออกกลางคันซึ่งเป็นภาวะจำยอม เนื่องจากไม่สามารถแก้ปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ในขณะนั้นได้ การออกกลางคันในช่วงที่เป็นวัยรุ่น มักมีสาเหตุจากความประพฤติไม่ค่อยดี เช่น การมีเพศสัมพันธ์จนตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร การเสพยาเสพติด การติดเกมส์หรือพนันในช่วงนี้ นักศึกษาอาจมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่ผิดไปจากพฤติกรรมของคนทั่วไปซึ่งสังคมไม่ยอมรับการเสพยา การใช้สิ่งเสพติดให้โทษ ก่ออาชญากรรมและรวมถึงการต่อต้านสังคม จากสาเหตุดังกล่าว ทำให้ผลการเรียนต่ำ และเลิกเรียนในที่สุด จากข้อมูลการจัดการศึกษา พบว่า วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ยังขาดกระบวนการติดตาม ตรวจสอบข้อมูลในการจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ และเพื่อเป็นการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นักศึกษาสูงขึ้นผ่านเกณฑ์ตามสถานศึกษากำหนด จึงได้ประเมินโครงการโดยการประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินชิป (CIPP Model) ของเดเนียล แอล สตัฟเฟิลปีม มาประเมินโครงการดังกล่าว ทั้งนี้เพราะเป็นรูปแบบในการประเมินที่ครบกระบวนการทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) การประเมินด้านบริบท 2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า 3) การประเมินด้านกระบวนการ และ 4) การประเมินด้านผลผลิตของการดำเนินโครงการ เพื่อนำผลการประเมินและข้อเสนอแนะไปใช้ในการพิจารณา ตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงการดำเนินโครงการ ตลอดทั้งเป็นสารสนเทศที่ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินโครงการให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ และความต้องการของท้องถิ่น และสถานประกอบการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ จากประเด็นดังกล่าว ผู้ประเมินโครงการจึงต้องการที่จะทราบผลการดำเนินการประเมินโครงการเพิ่มปริมาณผู้เรียนโดยลดปัญหาการออกกลางคัน ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในระยะเวลาที่ผ่านมาว่าผลจากการดำเนินโครงการนั้นมีจุดดี จุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาต่อไปอย่างไร จึงได้ดำเนินการประเมินโครงการด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีวศึกษาให้มากขึ้นและลดปัญหาการออกกลางคันให้น้อยลงส่งผลให้เกิดสมรรถนะการเรียนรู้แก่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

1. เพื่อประเมินบริบทของโครงการเพิ่มปริมาณผู้เรียนโดยลดปัญหาการออกกลางคันของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการเพิ่มปริมาณผู้เรียนโดยลดปัญหาการออกกลางคันของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
3. เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการเพิ่มปริมาณผู้เรียนโดยลดปัญหาการออกกลางคัน ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
4. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการเพิ่มปริมาณผู้เรียนโดยลดปัญหาการออกกลางคันของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ขอบเขตการประเมินโครงการ

การประเมินครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. รูปแบบการประเมิน

การประเมินโครงการครั้งนี้ ผู้ประเมินได้กำหนดกรอบแนวคิดและประยุกต์รูปแบบการประเมินซิปป์โมเดล (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) โดยมีขอบเขตเนื้อหาในการประเมินโครงการ 4 ด้าน ประกอบด้วย Stufflebeam D.L. (1971 : 123) ได้แก่ ด้านบริบท (Context), ด้านปัจจัยนำเข้า (Input), ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ที่ใช้ในการประเมิน ประกอบด้วย

- 2.1.1 ผู้บริหาร วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี จำนวน 4 คน
- 2.1.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี จำนวน 151 คน
- 2.1.3 ผู้เรียน ประกอบด้วย นักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2561 ได้แก่ นักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 703 คน และ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 643 คน รวมทั้งสิ้น 1,346 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการประเมิน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie and Morgan และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ประกอบด้วย

- 2.2.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 108 คน
- 2.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน นักศึกษา ปีการศึกษา 2561 ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยพิจารณานักศึกษาที่มีแนวโน้มจะออกกลางคัน (กลุ่มเสียง) ครูที่ปรึกษาคัดให้อยู่ในกลุ่มที่มีปัญหา โดยเรื่องความประพฤติ ผลกิจกรรม ผลการเรียน สถานะภาพ

ทางครอบครัว ใช้เกณฑ์พิจารณา ที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 ทำการสำรวจจาก ศธ. 02 จากงานวัดผลประเมินผล ได้กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 226 คน ประกอบด้วย

2.2.2.1 นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 121 คน

2.2.2.2 นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 105 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการประเมิน ประกอบด้วย

การประเมินโครงการเพิ่มปริมาณผู้เรียนโดยลดปัญหาการออกกลางคัน ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้ประเมินได้ทำการประเมิน ดังนี้

3.1 ก่อนดำเนินโครงการ

3.1.1 ความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการเพิ่มปริมาณผู้เรียนโดยลดปัญหาการออกกลางคัน ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3.1.2 ความเหมาะสมของด้านปัจจัยนำเข้าที่ใช้ในการดำเนินโครงการเพิ่มปริมาณผู้เรียนโดยลดปัญหาการออกกลางคัน ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3.2 ระหว่างดำเนินโครงการ

ความเหมาะสมของด้านกระบวนการในการดำเนินโครงการเพิ่มปริมาณผู้เรียนโดยลดปัญหาการออกกลางคัน ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3.3 หลังดำเนินโครงการ

3.3.1 ผลผลิตของโครงการเพิ่มปริมาณผู้เรียนโดยลดปัญหาการออกกลางคัน ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3.3.2 ผลการเปรียบเทียบปริมาณผู้เรียนที่เพิ่มขึ้น ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2560 - 2561

3.3.3 ผลการเปรียบเทียบปริมาณผู้เรียนที่ออกกลางคัน ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2560 - 2561

3.3.4 ติดตามผลการผ่านเกณฑ์ตามโครงการเพิ่มปริมาณผู้เรียนโดยลดปัญหาการออกกลางคัน ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3.3.5 ความพึงพอใจของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาต่อโครงการเพิ่มปริมาณผู้เรียนโดยลดปัญหาการออกกลางคัน ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3.3.6 ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อโครงการเพิ่มปริมาณผู้เรียนโดยลดปัญหาการออกกลางคัน ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

4 ขอบเขตด้านระยะเวลาดำเนินโครงการ

ระยะเวลาดำเนินโครงการ ปีการศึกษา 2561

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประเมินโครงการ หมายถึง โครงการเพิ่มปริมาณผู้เรียนโดยลดปัญหาการออกกลางคัน ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ได้ดำเนินการในปีการศึกษา 2561 ใน 4 ด้าน ดังนี้

1.1 การประเมินด้านบริบท หมายถึง การประเมินสภาพแวดล้อมทั่วไป หลักการความสอดคล้องของนโยบาย วัตถุประสงค์ของโครงการ เป้าหมายของโครงการเพิ่มปริมาณผู้เรียนและลดปัญหาการออกกลางคัน ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.2 การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า หมายถึง การประเมินความเหมาะสมของทรัพยากรที่นำมาใช้ในการดำเนินโครงการ ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวก ความพร้อม ห้องปฏิบัติการ งบประมาณ การดำเนินงาน วิธีการดำเนินโครงการ ความพร้อมของสถานที่ในการดำเนินโครงการ และวัสดุ/อุปกรณ์

1.3 การประเมินด้านกระบวนการ หมายถึง การประเมินขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการ ได้แก่ การบริหารโครงการ การจัดกิจกรรมตามโครงการ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการติดตามประเมินผล

1.4 การประเมินด้านผลผลิตของโครงการ หมายถึง การประเมินคุณภาพ ผลผลิตที่ได้จากการดำเนินกิจกรรม เมื่อเสร็จสิ้นโครงการดังนี้

1.4.1 ผลการเปรียบเทียบปริมาณผู้เรียนที่เพิ่มขึ้น ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2560 - 2561

1.4.2 ผลการเปรียบเทียบปริมาณผู้เรียนที่ออกกลางคัน ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2560 - 2561

1.4.3 ติดตามผลการผ่านเกณฑ์ตามโครงการเพิ่มปริมาณผู้เรียนโดยลดปัญหาการออกกลางคัน ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.4.4 ความพึงพอใจของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาต่อโครงการเพิ่มปริมาณผู้เรียนโดยลดปัญหาการออกกลางคัน ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.4.5 ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อโครงการเพิ่มปริมาณผู้เรียนโดยลดปัญหาการออกกลางคัน ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2. การเพิ่มปริมาณผู้เรียน หมายถึง จำนวนผู้เรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยมีวิธีการดำเนินการ กิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นของการดำเนินโครงการเพิ่มปริมาณผู้เรียนโดยลดปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3. การออกกลางคัน (drop out) หมายถึง ผู้เรียนที่พ้นสภาพการเป็นนักเรียน นักศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรีก่อนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร โดยไม่นับรวมผู้เรียนที่ลาออกหรือย้ายเพื่อไปศึกษาต่อสถานศึกษาอื่น

4. อัตราการออกกลางคัน หมายถึง การเปรียบเทียบข้อมูลจำนวนผู้เรียน ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปีการศึกษา 2560 และปีการศึกษา 2561

5. นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หมายถึง นโยบายในการขับเคลื่อนงาน เพื่อเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีวศึกษาโดยลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนในสถานศึกษาโดยให้สถานศึกษามีความตระหนักรู้และเข้าใจ สามารถปฏิบัติงานตามแนวทางที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้อัตราการออกกลางคันของผู้เรียนอาชีวศึกษาเป็นศูนย์

6. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากร รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี

7. ครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ผู้ที่มีภาระหน้าที่ในการสอนหรือเป็นบุคลากรสายสนับสนุนที่ทำหน้าที่ในฝ่ายต่างๆของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

8. นักเรียน นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนใน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปีการศึกษา 2561 ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรีทั้งในระบบและระบบทวิภาคี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินโครงการเพิ่มปริมาณผู้เรียนโดยลดปัญหาการออกกลางคันของสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี
2. เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเพิ่มปริมาณผู้เรียนโดยลดปัญหาการออกกลางคันให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา